

Het heiligenboek

Mattias, de heilige van de trouw, en Polycarpus, de heilige van de eenheid Tom Zwaenepoel

Algemeen wordt aangenomen dat Mattias een van de 72 leerlingen is die Christus „twee aan twee voor zich uitzond naar iedere stad en plaats waar Hij van plan was heen te gaan” (Lucas 10, 1). Petrus schrijft in de Handelingen van de Apostelen dat Mattias bij de apostelen is vanaf Jezus' doopsel door Johannes tot de dag van zijn opstanding (1, 22). Na het verraad en de zelfmoord van Judas Iskariot zoeken de elf apostelen een vervanger voor de vrijgekomen plaats in hun kring. Daarvoor komen twee kandidaten in aanmerking: Josef Barsabbas, die de bijnaam Justus draagt, en Mattias. Door loting wordt het Mattias. Behalve zijn 'verkiezing' tot apostel is er weinig over hem bekend. Men gaat ervan uit dat hij later het evangelie verkondigt en missies onderneemt naar Judea, Antiochië en Ethiopië. Volgens de overlevering sterft hij omstreeks 63 de marteldood in Jeruzalem. Hij wordt gestenigd of halfdood geslagen en vervolgens met een bijl gedood.

Mattias is de discrete toeschouwer op de achtergrond. Van op afstand volgt, kijkt en luistert hij. Na Jezus' verrijzenis en hemelvaart ontpopt de stille getuige zich als een van de twaalf hoofdrolspelers, zonder dit aan

de buitenwereld echt kenbaar te maken. Zonder Judas was hij een onbekende gebleven in de joods-christelijke gemeenschap van Palestina.

Het lot valt op een man die — zo zegt zijn naam — 'Gods geschenk' is. Hij wordt door God zelf aangewezen. De keuze valt op een bescheiden man en niet op zijn tegenkandidaat met de veelbelovende titel Justus, 'de rechtvaardige'. Het enige waarmee Mattias indruk kan maken, is zijn eigen naam en zijn overtuigende geloofwaardigheid die geen eretitel behoeft. Hij heeft een grote, moeilijke en ongewone taak te vervullen: hij wordt gevraagd de leegte op te vullen die de ontrouw van een ander veroorzaakte. Hij moet goedmaken wat menselijke schuld aan schade aanrichtte. De 'apostel van trouw' is het positieve alternatief voor de ontrouwe verrader.

Tijdens de algemene audiëntie van 18 oktober 2006 ging Benedictus XVI uitvoerig in op de figuur en de betekenis van Mattias. Volgens Joseph Ratzinger moedigt deze heilige ons, christenen, aan met de volgende woorden: „Laat je steeds opnieuw door anderen corrigeren, treed in de plaats van een ander. Zo draag je de Blijde Boodschap van liefde in de wereld.”

In de schilderkunst zien we de Bijbelse figuur Mattias afgebeeld met een boek, een Schriftrol, een zwaard, een bijl of een hellebaard. Hij is de patroonheilige van onder meer de bouwlieden, kleermakers, metselaars, schrijnwerkers, slagers, suikerbakkers en varkenshoeders.

Over het leven van Polycarpus van Smyrna weten we weinig. Hij is aanvankelijk leerling van de apostel Johannes en nadien bisschop van Smyrna (omstreeks 100). Hij geeft onderricht in de door de apostelen overgeleverde 'zuivere' leer en staat in verbinding met Ignatius van Antiochië, met wie hij samenkomt en briefwisseling houdt. Wanneer Polycarpus weigert zijn geloof af te zweren, wordt hij gevangengenomen en tot de vuurdood veroordeeld. Omdat het vuur hem niet verwondt, wordt hij met een dolkstoot omgebracht. De beschrijving van zijn dood in 155 is de oudste berichtgeving over een martelaarschap en behoort tot de kostbaarste getuigenissen in de heiligenverering. Ze staat beschreven in een brief van de Kerk van Smyrna aan een christelijke gemeenschap.

Tijdgenoten zien in Polycarpus een 'rots in de branding'. Zijn streefdoel bestaat erin de jonge gemeenschap samen te houden

en te verenigen, ook al zijn er meerdere aftastende en uit elkaar strevende tendensen. Hij moedigt zijn gemeenschap aan om aan het geloof vast te houden, ook tegen de prijs van het martelaarschap. Zijn provocerende boodschap bestaat uit een positief 'neen'. Dat uit zich in de navolging van Christus, een christelijke levenswandel en concrete hulp aan de armen.

Polycarpus, die vaak afgebeeld wordt als bisschop met pallium en boek, geldt als de patroonheilige tegen oorpijn.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

27 juli, 10.30 uur, Braambos op VRT één (herhaling op Canvas omstreeks 23.30 uur). Na de spirituele actualiteit in *Close-up* de laatste aflevering van *Dialog moslims en christenen*, een serie over twee godsdiensten die bruggen willen slaan naar elkaar. De Marokkaanse regering nodigt een delegatie van Belgische islamverantwoordelijken en katholieke bisschoppen uit. Door die ontmoeting leert men elkaars cultuur beter kennen, wat de weg opent voor toekomstige initiatieven van toenadering. Voorts een gesprek met een Nederlandse missionaris in Algerije en met meerdere leden van de lekenbeweging Focolare die ook de eenheid met de islam wil beleven. Tot slot praat Lucette Verboven in *Twee over Eén* met barones Shirley Williams, die op 4 augustus naar België komt voor de herdenking van het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. Hoe kan zij als katholiek in een anglicaans land toch een van de meest geliefde politici zijn?

De vrome kudde

Vakantie Ingezonden door Jan Umans

Een meisje van negentien vertelt haar tante opgetogen over haar vakantie:

– Mijn verloofde en ik hebben een heerlijke tijd achter de rug. We trokken er gedurende drie weken op uit met de motorfiets en de tent!

De tante reageert verschrikt:

– Lieve deugd! En was je moeder dan niet ongerust?

Waarop het meisje:

– Nee hoor, ik droeg een valhelm.

Vakantie Ingezonden door Marina Vanneste

Twee jongens maken op de fiets een tocht door Nederland. Tegen de avond zoeken ze een plekje in de openlucht om te slapen. Ze leggen de fietsen over zich heen. De volgende ochtend zegt de een:

– Heb jij het niet koud gehad vannacht?

Antwoordt de andere:

– Vreselijk, er was een spaak kapot!

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

zure kers	↓	rangtelwoord	↓	kolen-emmer	hoofd v.e. moskee	↓	zangstuk	↓	Engels graafschap
kanselrede		dus					verdieping		
↓		↓		↓	ken- teken	1	↓		↓
ergernis opbrengst	2								
↓					hemel- lichaam	3			
↓					projectie- plaatje				
voorzetsel	↓			draag- buidel	nauw- sluitend		bruinrood		
droog		opplak- briefje	↓		4				brieven- snoer
↓		↓		bloei- wijze			oude leng- temaat	8	
↓				troef- kaart			slaap- plaats		
gebaren- spel	gewicht pers. vnw.	↓			wacht- huisje	7			
↓	↓				trekdier				
↓		5		muziek- drama					
gevaarte	↓						kleding- stuk	6	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **BROODMES**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---